

Udenrigsministeriet. København, den 25. november 2020.

- a Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at Udenrigsministeriet i 2020 forpligter sig til at give et tilskud på op til 58,0 mio. kr. i 2023 for hermed at yde gældslettelse til Somalia i forbindelse med det internationale gældsinitiativ, Heavily Indebted Poor Countries (HIPC).

Udgiften i 2023 vil blive afholdt med 57,9 mio. kr. af den på finansloven for 2023 opførte bevilling under § 06.32.07. Lånebistand.

Udenrigsministeriet anmoder dertil om Finansudvalgets tilslutning til at have mindreindtægter på i alt 0,06 mio. kr. på § 06.37.01. Verdensbankgruppen over en årrække begyndende fra 2023 til ca. år 2030 som følge af gældslettelsen.

- b. Baggrund

Somalia kvalificerer sig til at få eftergivet gæld gennem HIPC-initiativet fra 1996, idet landets gæld vurderes at være uholdbar. I alt har 37 lande, heraf 31 i Afrika, fået eftergivet bilateral gæld under initiativet, der har til formål at sikre de fattigste lande mod uholdbare gældsbyrder. HIPC-initiativet er knyttet til krav om reformer bl.a. med fokus på fattigdomsbekæmpelse. Koblingen mellem gæld og fattigdomsbekæmpelse er central for HIPC-initiativet, da det skal give mulighed for at de fattigste lande får en frisk start. For de lande, der allerede har gennemført HIPC-processen, er forholdet mellem gældsbetaling og fattigdomsbekæmpelse vendt, og de brugte i 2017 i gennemsnit 7,3 pct. af BNP på fattigdomsbekæmpelse mod kun 1,9 pct. af BNP på gældsafvikling.

Efter årtiers konflikt har Somalia i de senere år påbegyndt reformarbejde, der skal bane vejen for, at landet opnår gældseftergivelse gennem HIPC-initiativet. Arbejdet følges tæt af Verdensbanken og Den Internationale Valutafond (IMF) med henblik på at vurdere, om Somalia opfylder kriterierne for gældseftergivelse gennem HIPC. Somalia har således sikret fremskridt mod økonomisk og politisk stabilitet, iværksat en plan for fattigdomsreduktion, samt afviklet restancer til Verdensbanken, IMF og den Afrikanske Udviklingsbank. Danmark har i den forbindelse i 2020 også bidraget til at afvikle Somalias historiske fordringer med IMF for 39,0 mio. kr.

Somalia har ifølge IMF og Verdensbanken vist reel vilje til at gennemføre de nødvendige økonomiske reformer og fattigdomsreducerende initiativer. Trods Somalias politiske udfordringer er reformfremskridt blevet omsat til økonomisk fremgang.

Somalias gæld til Danmark består hovedsageligt af eksportkreditter forsikret af Danmarks Erhvervsfond, forløberen for Danmarks Eksportkreditfond (EKF). Gælden beløber sig i 2019 til 56,8

mio. kr., der består af hovedstolen på 8,1 mio. kr., de aftalte rentebetalinger på 1,1 mio. kr. samt morarenter (strafrenter pga. for sen betaling), der udgør 47,6 mio. kr.

Projektbeskrivelse

I marts 2020 vurderede Verdensbanken og IMF at Somalia nu var parat til at påbegynde HIPC-processen. Processen er inddelt i to faser. Somalia nåede i marts 2020 det såkaldte beslutningspunkt, hvor 67 pct. af den bilaterale gæld eftergives. Den resterende del omstruktureres og eftergives, når Somalia når afslutningspunktet i HIPC-processen. Det kræver bl.a., at Somalia implementerer strategien for fattigdomsbekæmpelse, sikrer fortsat økonomisk stabilitet, udviser transparens om offentlig gæld samt indfører politikker, der sikrer god regeringsførelse, herunder korruptionsbekæmpelse. Reformerne fastlægges inden for rammerne af et program, som er udarbejdet af IMF og Verdensbanken sammen med de somaliske myndigheder. Programmet indebærer, at myndighederne skal prioritere at bruge frigivne ressourcer på udviklingsinitiativer, herunder især fortsat fattigdomsbekæmpelse. IMF og Verdensbanken forventer, at Somalia når afslutningspunktet i 2023.

Med HIPC-processen forventes Somalias gæld til bilaterale og multilaterale kreditorer reduceret til et holdbart niveau. Efter beslutningspunktet i marts 2020 indgik Somalia en moratorieaftale med landets bilaterale kreditorer i Parisklubben¹. Aftalen skal herefter implementeres i bilaterale aftaler mellem Somalia og hver enkel kreditor.

I overensstemmelse med tidligere gældseftergivelse under HIPC-initiativet, har Danmark forpligtet sig til at eftergive 67 pct. af eksportkreditgælden i 2020, hvor Somalia nåede beslutningspunktet. Det svarer til 38,8 mio. kr. Det resterende udestående inkl. de renter, der påløber indtil Somalia når afslutningspunktet, planlægges eftergivet i 2023. Således vil Somalia i 2023 få eftergivet eksportkreditgæld for samlet 57,9 mio. kr.

Foruden gælden til EKF har Somalia en mindre gældspost på i alt ca. 0,06 mio. kr., der administreres gennem "Special Action Programme (SAP)" i Verdensbankens fond, Den Internationale Udviklingskommision (IDA). Lånet blev ydet i 1978 som et dansk bidrag til en samlet EF-donation til SAP. Den resterende del af EU-IDA-gælden eftergives, når Somalia når afslutningspunktet.

Budget

Den samlede eftergivelse af Somalias gæld til Danmark udgør 58,0 mio. kroner fordelt på følgende poster:

Garanterede eksportkreditter, inklusiv tilskrevne renter	57,9 mio. kr.
Bilateral gældspost under IDA	0,06 mio. kr.
I alt	58,0 mio. kr.

Forpligtelsen vil blive indgået i 2020, mens tilskuddet vil blive givet i 2023. EKF eftergiver teknisk set 67 pct. af gælden (38,1 mio. kr.), når en aftale med Somalia bliver indgået i 2020. Udenrigsministeriet kompenserer EKF for dette beløb i 2023, og såfremt Somalia når afslutningspunktet og får den resterende gæld eftergivet, kompenseres EKF også for denne del. Tilskuddet forventes udbetalt i 2023 under § 06.32.07.14. Gældslettelse til udviklingslandene. Beløbene overføres fra Udenrigsministeriet til Danmarks Erhvervsfond, administreret af EKF på statens vegne, som compensation for den gæld, der bliver eftergivet til Somalia.

Eftergivelsen afholdes over udviklingsbistanden, da eftergivelsen kan opgøres som udviklingsbistand ifølge de internationale regler fastsat i OECD's Udviklingskomite. Gældseftergivelsen medfører således ikke merudgifter for staten.

Eftergivelse af EU-IDA-gælden indebærer en reduktion i indtægter under § 06.37.01.15. Special Action Account på i alt 0,06 mio. kr. over en årrække begyndende fra 2023 til ca. år 2030. Mindreindtægterne under § 06.37.01.15. Special Action Account vil lede til en tilsvarende reduktion af udgiftsbevillingen under § 06.37.01 Verdensbanksgruppen, *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. 2.10.2*. Den årlige reduktion af udgiftsbevillingen på mindre end 0,01 mio. kr. er dog så lille, at den ikke vil fremgå af finanslovene.

Væsentlige risikoelementer

Somalias politiske og økonomiske udvikling frem mod afslutningspunktet i 2023 kan have betydning for, hvornår Somalia har gennemgået de nødvendige skridt i HIPC-processen og kan få eftergivet hele den bilaterale gæld.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet der er tale om udmøntning af en rammebevilling, hvor udgiften overstiger 39,0 mio. kr., *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. BV 2.2.7 under § 6.3. Bistand til udviklingslandene*.

Dertil forelægges sagen Finansudvalget, fordi Udenrigsministeriet i 2020 forpligter sig til at give et tilskud i 2023, hvortil der ikke foreligger hjemmel, *jf. budgetvejledningens punkt 2.10.4*.

- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at Udenrigsministeriet i 2020 forpligter sig til at give et tilskud på op til 58,0 mio. kr. i 2023 for hermed at yde gældslettelse til Somalia i forbindelse med det internationale gældsinitiativ, Heavily Indebted Poor Countries (HIPC).

Udgiften i 2023 vil blive afholdt med 57,9 mio. kr. af den på finansloven 2023 opførte bevilling under § 06.32.07. Lånebistand (reservationsbevilling).

Udenrigsministeriet anmoder dertil om Finansudvalgets tilslutning til at have mindreindtægter på i alt 0,06 mio. kr. på § 06.37.01. Verdensbankgruppen over en årrække begyndende fra 2023 til ca. år 2030 som følge af gældslettelsen.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 25. november 2020

FLEMMING MØLLER MORTENSEN

Til Finansudvalget.

¹ Parisklubben er et internationalt forum af offentlige kreditorlande, herunder Danmark, der bl.a. fælles forhandler gældsoplægning og -eftergivelse.